

KANDIDATNUMMER 3028

Sidetall 1 av 10

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

SSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

internasjonale sommerskole
universitetet i Oslo

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

'Sapmi' betegner et ord for det geografiske område hvor samene traditionelt har boet, og for den etniske bekegruppen - Samene.

2. Hva er Nordkalotten?

Det er et område hvor ^{sammere} ~~varmere~~ klima holdt. De er ^{de} nordligste deler av Russland, Norge, Finland og Sverige.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan bære sin identitet på ^{et} monomial, personlige træk, udstødning eller kombination af disse faktorer.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

~~Det~~ ^{Sida-systemet} var viktig for å etablere små samfunn som ^{kanne} hjelpe ~~til~~ med utvikling av ^{det} samiske samfunnet.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De måtte flytte fra en plass til en annen i løpet av året for de måtte jekte på en annen levingsform.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuftspolitikkene overfor samene ble praktisert.

^{bone}
~~Der~~ norsk språk ble brukt på skolen for 2 lære. Dessuten på grunn
av julebarnepolitikken kunne folk etter 1902 snakke, lese og skrive ^{bone} på norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står der at samene kan utvikle sitt språk, sin kultur og sine tradisjoner.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd prövar å passe på alla befolkningar i alla nordiska land.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden kunne være en forbindelse mellom åndene eller gudene og folk i det gamle samiske samfunnet.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han ~~var en skapet~~ dannet en religiøs bevegelse som var veldig konservativ på tro og moral. Han står fremdeles sterkt i befolkningen.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gyldne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og poplærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren mener at dagens unge ikke bruker tjueårene så mye som mulig ~~for de tror at de kan mer tid å finne ut sitt identitet.~~

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De vet ikke hva som er deres livs mål. ^{De} kan ikke ta over sitt eget liv og de er bekymret ^{på den grunn.} ~~på dette grunn.~~

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at unge i dag ^{bare skal} gjøre ~~bare~~ det som kan være en fordel for dem i fremtiden.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han ^{bekymret} ~~ble~~ at ^{kans} ~~utdann~~ utdanning er viktig ~~for~~ og han ^{er glad} ~~ble~~

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston hadde blitt funnet død,
- å spille ble spilt en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve ~~kan oppleve~~, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes kan fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde ~~født~~ ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre ~~gjorde~~ hadde gjort var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir er godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva kan livet bytte bygd på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten kan bli
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston menne ha ment
- å leve om alt dette, hvis hun hadde levd kan lev.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjueåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjueåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Folk flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger fokus på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere foretrekker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, kjent verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Slik halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere enn abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selve bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer nå omkring i Oslo, og er allerede på utkikk for nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter verdi på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

Innledning

Lykken er et begrep som alle tenker på mange ganger i løpet av livet. I min oppgave viser jeg fram hva som forårsaker lykken, og hvordan den kan oppnås. Så prøver jeg å presentere en annen side av temaet for å peke på feil som gjøres i søken etter lykken. Til slutt oppsummerer jeg litt og stiller ~~et~~ ^{noen åpne} spørsmål.

Det gode liv i min mening

Å ha "det gode liv" betyr ^{for meg} at jeg kan føle ^{en stolthet over} ~~meg selv~~ ^{for} det som jeg gjør. Noen ganger kan det bli vanskelig fordi hvert menneske visst opplever nederlag. Likevel er det viktig å kunne leve på den samme måten ^{uansett} ~~ettersom~~. Dessuten innebærer begrepet "det gode liv" en følelse at jeg ikke er alene i verden. Det er venner som forårsaker lykken i mitt liv og hjelper når ~~skjelne~~ skjebne er min motstander.

Hjemme eller på en tur?

Folk finner ^{mange} ~~flere~~ forskjellige måter de oppnår lykken på. Noen prøver å oppleve så mange eventyr ^{overbeviser sine bekjente} som mulig og ~~akkusere seg~~ for å bli med og ha spennende minner, mens ~~andere~~ bestemmer seg å drive med et rolig liv som ikke kan overraske dem. Det er ~~kan~~ muligens to helt ulike måter, men målet er det samme. Alle vil ha en følelse at de egentlig oppfyller sine drømmer. Folk flest vil ikke være ~~avhengig~~ av noe eller noen. Derfor tror jeg at det ikke finnes en eneste person som ikke vil ha kontroll over sitt eget liv. Det betyr at en annen måte å leve etter lykken er å tenke mye på seg selv.

Do not write
in this space

Hvem kan hjelpe meg?

Før ^{skrev} jeg at det ikke er noe godt ^{når} man er avhengig av en annen person eller ^{en ting} ~~en ting~~. Dermed er man i forhold, prøver man ofte å være svært engasjert i livet til et partner. Noen ganger kan man gjøre ~~alt~~ altfor mye innsatt til å hjelpe eller løse problemer. Vi må huske at det faktisk skjer at man foretrekker å ~~komme~~ klame seg uten hjelp. Et først feil som kan ~~gjøres~~ er å prøve i en for stor grad. På en annen side ~~kan~~ finnes det situasjoner der man kjenner seg helt trygt hvis man alltid kan følge etter andre. ~~Men~~ midlertid er det et stort feil. Det er ikke ~~med en~~ ^{en annen} person som kan bane veien for ens lykke.

Konklusjon

Selv om det ikke er lett å finne en definisjon som ^{stemmer} ~~stemmer~~ seg blant alle, er det noen betingelser som må oppfylles i søken etter lykke. I min oppgave har jeg fokus på en innflytelse som personene og miljøet rundt oss har. De ^{deltar} ~~deltar~~ ofte i ens liv, men man må klame å ^{brå seg selv} ~~fungere~~ og finne sin egen vei for å komme i gang med et lykkelig liv. Er det mulig å forandre ens skjebne? På hvilken måte kan vi hjelpe hverandre? Endelig, kan vi føle oss lykkelige i løpet av hele livet? Lykke til med dette!